

POSTBUS 3007 | 2001 DA HAARLEM

Provinciale Staten van Noord-Holland
door tussenkomst van de statengriffier mw. drs. K. Bolt
Dreef 3, tweede etage
2012 HR HAARLEM

Gedeputeerde Staten

Uw contactpersoon

E. Rem

BEL/REE

Telefoonnummer +3123514692
reme@noord-holland.nl

1 | 5

Betreft: Voortgang Datacenterstrategie 2022-2024

Verzenddatum

2 8 FEB. 2024

Geachte leden,

Kenmerk

1661355/2184387

Graag informeren wij u over het volgende onderwerp:
Voortgang uitvoering datacenterstrategie 2022-2024.

Uw kenmerk

Inleiding

Tijdens uw vergadering van 31 januari 2022 is de Datacenterstrategie Noord-Holland 2022-2024 vastgesteld (1661355/1751414). Wij hebben in de Statenvoordracht en ook in onze laatste voortgangsrapportage (1661355/1957430) aangegeven om over de voortgang van de datacenterstrategie in 2024 te rapporteren. Met deze brief willen wij u informeren over de voortgang van de uitvoering van de strategie en de planning voor de actualisatie van de datacenterstrategie.

Voortgang Datacenterstrategie

Vestigingsvoorwaarden

Samen met de drie clustergemeenten (Haarlemmermeer, Hollands Kroon en Amsterdam) en met input van de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied hebben we de richtlijn duurzame vestigingsvoorwaarden voor datacenters (Richtlijn duurzame vestigingsvoorwaarden datacenters Noord-Holland) uitgewerkt en is de richtlijn op 7 november 2023 vastgesteld door ons college.

In de richtlijn zijn voorwaarden opgenomen op het gebied van energiematregelen, waterverbruik en ruimtelijke inpassing. De energiematregelen betreffen bijvoorbeeld de benutting van restwarmte, duurzaamheidsklasse van ingekochte elektriciteit en het beschikbaar stellen van overcapaciteit van stroom aan derden. Uitgangspunt voor de voorwaarden op het gebied van waterverbruik is de notie dat de beschikbaarheid van zoet (drink)water voor bedrijfsvoering niet langer vanzelfsprekend is en dat datacenters hun bedrijfsprocessen zo moeten inrichten dat ze zo min mogelijk drinkwater verbruiken. Belangrijkste eis in het kader van de ruimtelijke inpassing is dat een stedenbouwkundig of beeldkwaliteitsplan voor de locatie een voorwaarde is voor nieuwe of uitbreiding van datacenters.

Postbus 3007
2001 DA Haarlem
Telefoon (023) 514 3143

Houtplein 33
2012 DE Haarlem
www.noord-holland.nl
Kvk-nummer 34362354
Btw-nummer NL.0010.03.124.B.08

Het is daarbij goed om te realiseren dat de opgesomde maatregelen invloed op elkaar kunnen hebben. Maatregelen gericht op het verminderen van het gebruik van koelwater kunnen bijvoorbeeld leiden tot een verhoogd elektriciteitsgebruik ten behoeve van de noodzakelijke koeling, waardoor de toepasbaarheid en combinatie van maatregelen altijd maatwerk per datacenter is.

De richtlijn duurzame vestigingsvoorwaarden datacenters is een richtlijn voor de provincie, gemeenten en Omgevingsdienst en biedt de basis voor het aangaan van maatwerkgesprekken met datacenters over energiebesparende maatregelen, watergebruik en ruimtelijke inpassing. Ook geeft het de datacentersector duidelijkheid over de gewenste duurzaamheidsambitie voor datacenters in Noord-Holland.

De vestigingsvoorwaarden in deze richtlijn komen bovenop de wettelijke vereisten die voortkomen uit landelijke en Europese wetgeving waar de datacenters sowieso aan moeten voldoen en zijn bovenwettelijk. Dit betekent dat het proces zelf verbindend is maar de individuele maatregelen op de lijst met vestigingsvoorwaarden niet. Met andere woorden: de gemeente is verplicht het gesprek aan te gaan met de initiatiefnemer over deze duurzame vestigingsvoorwaarden en in de planbeschrijving voor het nieuwe initiatief/uitbreiding moet een motivering worden opgenomen hoe uitvoering is gegeven aan het procesvereiste. Er moet dus worden toegelicht waarom een datacenterontwikkeling wel of niet aan de vestigingsvoorwaarden kan voldoen.

De richtlijn duurzame vestigingsvoorwaarden datacenters is door ons vastgesteld. Het betreft hier een dynamische lijst die in beheer van de provincie blijft en waarover ten minste jaarlijks met de drie clustergemeenten wordt afgestemd of de dynamische lijst aanpassing behoeft. Bijvoorbeeld door veranderde wetgeving of innovaties in de sector. De drie gemeenten waar nog datacenters gefaciliteerd kunnen worden hebben aangegeven conform de richtlijn te werken en deze te verwerken in lokaal beleid. Ook de Omgevingsdienst NZKG past de richtlijn toe in de vergunningverlening procedures. Tijdens de bestuurlijke datacentertafel met de gemeente Hollands Kroon, Google en Microsoft op 8 december hebben zowel Google als Microsoft aangegeven welwillend te staan tegenover toepassing van de vestigingsvoorwaarden voor hun bestaande datacenters.

Artikel 6.32 Datacenters in Omgevingsverordening NH2022

Op 1 januari is de Omgevingswet en hiermee de Omgevingsverordening NH2022 in werking getreden. In eerdere herzieningen van de Omgevingsverordening NH2022 (1918124/1918131) en de Omgevingsverordening NH2022 (1823026/1914626) was al een paragraaf over datacenters toegevoegd. Het opnemen van regels in de omgevingsverordening is een belangrijk onderdeel van de provinciale inzet op datacenters. Conform de definitie in de datacenterstrategie gaat het om datacenters met een oppervlakte van minimaal 2 hectare en een elektrisch aansluitvermogen van minimaal 5MVA. Met het artikel specificeren we de locaties voor vestiging. Uitsluitend de gemeenten Haarlemmermeer, Amsterdam en Hollands Kroon (hierna clustergemeenten) waar al datacenterclusters aanwezig zijn, wijzen we aan als gemeenten waar nieuwe datacenters of uitbreidingen van bestaande datacenters nog mogelijk zijn. Daarnaast bevat het artikel instructieregels waarin de drie clustergemeenten worden geïnstrueerd

om vestigingsvoorwaarden (inclusief een stedenbouwkundig plan en beeldkwaliteitsplan) op te nemen in het omgevingsplan. Met de laatste herziening van de Omgevingsverordening NH2022 is artikel 6.32d toegevoegd die een uitvoeringstermijn van drie jaar stelt. Dat betekent dat de omgevingsplannen van elke gemeente uiterlijk op 31 december 2026 in overeenstemming moeten zijn met de regels zoals opgenomen in artikel 6.32b en 6.32c. Daarnaast hebben we gemeenten door middel van een brief (1661355/2025774) ook gewezen op het risico van het niet aanpassen van het bestemmingsplan, de suggestie meegegeven de onbenutte plancapaciteit te screenen en eventueel een paraplu bestemmingsplan op te stellen om datacenters in de gehele gemeente uit te sluiten.

Landelijke en Europese lobby voor een gelijk speelveld

Waar in 2022 de focus lag op de landelijke lobby voor een gelijk speelveld en het hanteren van vestigingsvoorwaarden, hebben we in 2023 voornamelijk ingezet op het op Europees niveau streven naar een gelijk speelveld.

De Europese Commissie heeft inmiddels de actualisering van de Energy Directive (2012/27/EU) opengesteld voor een finale feedbackronde. In deze Energy Directive is een rapportagesysteem opgenomen die datacenters verplicht om te rapporteren over de energieprestaties en duurzaamheid van datacenters. Op termijn is het de bedoeling dat het niet slechts verplicht is om te rapporteren maar dat er ook duurzaamheidseisen op Europees niveau aan datacenters worden gesteld. De provincie heeft input geleverd voor de actualisering van de Energy Directive waarbij de richtlijn duurzame vestigingsvoorwaarden ook met de Europese Commissie is gedeeld.

Ook is er door ons in juli een Europese Summer School over datacenters georganiseerd voor Europese beleidsmakers. Collega's uit Londen, Frankfurt en Berlijn, en van de Europese Commissie, het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat en het Ministerie van Binnenlandse Zaken zijn in Haarlem ontvangen. Tijdens de Summer School onder begeleiding van de Sustainable Digital Infrastructure Alliance (SDIA) zijn ervaringen en kennis gedeeld over datacenters en participatieve evenementenorganisatie om zo te komen tot een gedeelde (Europese) visie over de digitale infrastructuur.

Bevoegd gezag en Vergunningen

Nadat de provincie Noord-Holland in maart 2020 heeft besloten dat zij voor inrichtingen met een opgesteld vermogen >50 MW bevoegd gezag is, heeft de OD NZKG uitgezocht hoeveel datacenters (en andere inrichtingen) onder dit besluit vallen. Voor zover nu bekend, zijn er bij de OD NZKG 42 datacenters die onder het bevoegd gezag van PNH vallen. Dit aantal bestaat uit al bestaande en nog op te richten datacenters. Momenteel zijn er 25 aanvragen voor een vergunning in procedure, de verwachting is dat ongeveer driekwart van deze aanvragen onder het bevoegd gezag van de provincie gaan vallen.

Duurzame ontwikkelingen

Naar aanleiding van de datacenterstrategie en de gevoerde gesprekken hierover met de sector en andere stakeholders hebben er duurzame ontwikkelingen plaatsgevonden het afgelopen jaar. We lichten er hier een aantal uit.

Restwarmte

Om de potentie van datacenters als warmtebron verder te brengen is er een aanjager restwarmte ingeschakeld om als verbindende partij te zorgen voor het bij elkaar brengen van vraag- en aanbod, alle stakeholders en voor kennisdeling. Bij voldoende warmtevraag uit een warmtenet kan zowel het gebruik van koelwater als elektriciteit worden verminderd. De opdracht voor de aanjager heeft een duur van twee jaar en is gestart in januari 2023. De aanjager restwarmte begeleidt een 17-tal restwarmte projecten actief en heeft stakeholders bij elkaar gebracht wat geleid heeft tot concrete projecten bij;

- het warmtenet van Eneco t.b.v. het WAD kwartier Amsterdam i.s.m. datacenter/Equinix,
- het warmtenet van Polderwarmte t.b.v. Starpark Schiphol-Rijk i.s.m. Digital Realty//Interxion,
- het warmtenet van Polderwarmte t.b.v. de Waarderpolder Haarlem i.s.m. Ironmountain.

Ook is er nu informatie over restwarmte beschikbaar gemaakt in de Warmteatlas en provinciaal warmte dataregister (<https://geoapps.noord-holland.nl/kaartenportaal/apps/webappviewer/index.html?id=9e20b3778e3a48b786f0cb1d77f1b6eb>). Voor 2024 wordt gefocust op de grote besparingspotentie in de glastuinbouw. In het bijzonder wordt hier gekeken naar de mogelijkheden bij het uitbreiden van de hyperscalers Google en Microsoft op Agriport en warmte uitwisseling met datacenters in het gebied Rozenburg/Haarlemmermeer en Greenpoort Aalsmeer.

Koeling datacenters door regenwater in Middenmeer

Microsoft doet een proef bij haar datacenters in Middenmeer om regenwater te gebruiken om de datacenters te koelen. Microsoft gebruikt op dit moment drinkwater om haar datacenters te koelen als de temperatuur hoger is dan 24 graden. Indien de proef succesvol is, kan het gebruik van drinkwater zomers dus sterk worden verminderd.

Actualisering datacenterstrategie

De datacenterstrategie heeft een looptijd tot het einde van het jaar 2024. Hoewel grote delen van de datacenterstrategie zijn uitgevoerd, blijft sturing op de duurzame ontwikkeling van datacenters noodzakelijk vanwege de impact van datacenters op landschap, water en energieverbruik. We zien dat de grenzen voor nieuwe datacenterontwikkelingen zijn bereikt in de clustergemeenten. In Haarlemmermeer is het gestelde plafond van elektrisch vermogen beschikbaar voor datacenters bereikt. De gemeente Amsterdam heeft in November 2023 een voorbereidingsbesluit genomen waardoor alleen bestaande initiatieven tot een aansluitvermogen van 350 MVA worden

toegestaan, tenzij er een aantoonbaar Amsterdams belang wordt gediend. Tegelijkertijd wordt de Nederlandse digitaliseringsbehoefte niet kleiner en neemt eerder toe. Zo geeft EZK in de 'Staat van de Digitale Infrastructuur' aan dat een goede digitale infrastructuur een onmisbaar onderdeel is van het vestigingsklimaat en dat er daarom blijvend geïnvesteerd moet worden in datacenters, de cloud en in zeekebls. Daar bovenop komt nog de verwachte toename van digitaal verkeer door innovaties als kunstmatige intelligentie.

Tot slot

We zien dat de sturing die uitgaat van de datacenterstrategie op locatie/clustering, landschappelijke inpassing en verduurzaming en het continue gesprek daarover met sector en gemeenten tot het gewenste resultaat leidt. Tegelijkertijd vragen nieuwe ontwikkelingen om actualisering van de strategie. Daarbij zullen wij ook kijken naar de samenhang met de in het coalitieakkoord aangekondigde verdozingsstrategie. Het hierboven beschreven dilemma rond verwachte groei in het digitale verkeer en de beperkte groeimogelijkheden binnen onze provincie zal ook aan bod komen in deze actualisering. Hierbij zal worden gekeken of het uitgangspunt van clustering van datacenterontwikkeling knelt voor de ontwikkeling van zo duurzaam mogelijke datacenters zoals gedeputeerde Rommel ook heeft aangegeven in de Statenvergadering van 11 december 2023. Natuurlijk zal de actualisering van de datacenterstrategie (plus de bovengenoemde samenhangende aspecten) ook een agendapunt zijn in de nieuwe economische uitvoeringsagenda. De hoofdlijnen van de strategie zullen daarin opgenomen worden. Eind 2024 zal de economische uitvoeringsagenda in de Commissie Bestuur besproken worden. Daarnaast zal separaat de actualisatie van de datacenterstrategie aan u worden voorgelegd eind 2024.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,

provinciesecretaris

M.J.H. van Kuijk

voorzitter

A.Th.H. van Dijk

1 bijlage